

Нові правила призначення і нарахування субсидій викликають багато запитань у існуючих та потенційних отримувачів. Міністерство соціальної політики України відібрало питання, що найчастіше зустрічаються, і підготувало вичерпні відповіді.

- **Які документи потрібні для переоформлення житлової субсидії згідно з новими правилами?**

- Як і раніше, у загальному випадку, для призначення субсидії потрібно подати заяву відповідної форми і декларацію.

- **Для отримання бланків і подання документів обов'язково особисто приходити до управління соціального захисту?**

- Ні. Міністерство соціальної політики України вже довело до відома структурних підрозділів з питань соціального захисту і територіальних громад нові форми бланків відповідних документів: заяви про призначення та надання житлової субсидії й декларації про доходи і витрати осіб, які звернулись за призначенням житлової субсидії. Отримати їх можна безкоштовно і надаються вони у разі звернення громадянина безпосередньо до органу надання субсидій. Але їх також можна роздрукувати з сайту Міністерства соціальної політики

(у цьому людям похилого віку можуть допомогти діти, онуки, знайомі). І тоді нікуди не треба ходити.

Заповнивши ці форми, можна відправити їх поштою на адресу місцевого управління соціального захисту населення (адреси управлінь вказані на сайтах регіональних органів виконавчої влади, а також на сайті Міністерства соціальної політики).

Також документи можна подати:

- уповноваженій посадовій особі виконкому місцевої ради територіальної громади;

- у Центрі надання адміністративних послуг (ЦНАП) територіальної громади.

Вони протягом трьох робочих днів передадуть заповнені документи структурному підрозділу з питань соціального захисту населення.

Можна також заповнити бланки в електронному вигляді і надіслати їх електронною поштою.

- **Більшість отримувачів субсидій – пенсіонери, які не вміють користуватися інтернетом і звикли всі питання вирішувати особисто. Як тут бути?**

- Пенсіонерам у заповненні та надісланні документів можуть допомогти діти, онуки, сусіди, знайомі. Люди поступово адаптуються до технічних новацій. І кількість звернень в електронній формі постійно зростає.

- **Як діяти мешканцям громад, які були укрупнені шляхом об’єднання?**

-- З питаннями оформлення субсидій громадяни можуть звертатися до:

- старост,

- виконкому територіальної громади,

- структурного підрозділу з питань соціального захисту громади,

- Центру з надання адміністративних послуг (ЦНАП) територіальної громади,

- органу соціального захисту держадміністрації району.

-- **До якого часу можна подати документи на отримання субсидії в неопалювальний період?**

-- Для громадян, які мають оновити документи для призначення субсидії, перехідний період триватиме з травня до кінця вересня, тобто, подавати документи можна протягом п’яти місяців. При цьому, незалежно від строку звернення, субсидія буде призначена і нарахована з травня.

-- **Чи всім одержувачам необхідно подавати документи для продовження отримання субсидії ?**

Ні. Відповідно до рішення Уряду від 19 травня цього року встановлено, що розгляд питань щодо призначення житлової субсидії на наступний період домогосподарствам, які отримували житлову субсидію в опалювальному сезоні 2020-2021 років, проводиться без

звернень громадян, крім домогосподарств, яким житлова субсидія:

- надавалася у грошовій безготівковій формі;

- була призначена за фактичним місцем проживання особам, які орендують житлові приміщення на підставі договору найму; індивідуальним забудовникам, будинки яких не прийняті в експлуатацію; внутрішньо переміщеним особам;

- була призначена без урахування окремих осіб з числа зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку), які не проживають за місцем реєстрації.

-- **Чи можна зараз оформлювати субсидію вже на опалювальний період?**

-- Наразі проводиться оформлення субсидії на неопалювальний період. Але субсидії призначаються з 1 травня й до кінця наступного опалювального періоду, тобто, до 30 квітня 2022 року. До поданих зараз документів інших у жовтні чи листопаді додавати нічого не потрібно. Як і раніше, інформацію про доходи громадян органи соцзахисту населення отримуватимуть самостійно. Відповідні запити будуть опрацьовуватися у режимі автоматичного обміну інформацією з Пенсійним фондом, фіскальною службою, фондами соціального страхування.

-- **Як довго доведеться чекати призначення субсидії?**

-- Вже скасовані комісії, які вирішували питання призначення субсидій в окремих випадках. Зараз призначення субсидії у всіх випадках призначатимуться безпосередньо органами соціального захисту населення на підставі поданих документів. І завдяки цьому термін призначення субсидії скорочується. У комісій це займало до 30 днів. Тепер процедура відбуватиметься у 10-денний термін.

-- **Як призначатиметься субсидія на понаднормову житлову площу?**

-- Норма житла, на яку призначається субсидія, на домогосподарство з однієї особи складає майже 49 кв. м., і 13,65 - на кожну наступну особу. Тобто, на сім'ю з трьох осіб - близько 75 кв. У минулий опалювальний період в Україні було близько 450 тис. домогосподарств, які одержували субсидію на понаднормову площу. Постановою, яка регламентує призначення житлових субсидій, визначено, що субсидія на понаднормову площу розповсюджується лише в одному випадку - якщо до складу домогосподарства входять непрацюючі непрацездатні особи (особи з інвалідністю, пенсіонери, діти). У таких випадках субсидії на понаднормову площу, як і в попередні опалювальні періоди, будуть нараховані автоматично на підставі інформації про склад домогосподарства та про соціальний статус його членів.

У наданні субсидії відмовлять, якщо:

- площа квартири перевищує 130 кв. м,

- площа будинку понад 230 кв. м.

При призначенні субсидій не враховуються житлові приміщення, які перебувають у спільній частковій або сумісній власності, або розташовані у сільській місцевості й отримані як спадщина.

-- **Чи існують винятки в призначенні субсидій власникам кількох житлових помешкань?**

-- Виняток буде зроблено лише тим, хто має кілька житлових приміщень у сільській місцевості, з огляду на їхню низьку вартість і неліквідність (як правило, це успадковане майно).

-- **Чи передбачена субсидія у випадку, якщо хтось із членів родини мешкає за іншою адресою чи за кордоном?**

-- Працездатні особи, котрі більше 60 днів відсутні за місцем реєстрації й не декларують своїх доходів, втрачають права на субсидію. Тож треба або задекларувати доходи, або змінити склад домогосподарства, інакше кажучи, місце реєстрації. На це, відповідно до закону «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» , дається 30 днів.

Але якщо людина працює за кордоном й офіційно сплачує там податки, лікується чи доглядає за дитиною, то малозабезпечені члени її домогосподарства в Україні мають право на субсидію.

-- **Чи можуть претендувати на житлові субсидії власники індивідуальних транспортних засобів?**

-- Якщо конкретний член одного домогосподарства має авто, випущене менше п’яти років тому або два чи більше автомобілів віком не старше 15 років, то субсидія в такому випадку не призначається. Відповідно, якщо один автомобіль або кілька старші за 15-річний вік, на призначення субсидії це не впливає.

-- **Які зміни в нарахуванні субсидій чекають власників розділених особових рахунків?**

-- Ніяких змін не буде. Якщо в одному домогосподарстві мешкають дві родини чи більше, які сплачують комунальні послуги на різні особові рахунки, і це документально підтверджено, їм субсидії будуть призначатися на загальних підставах.

-- **Яку суму грошей можна тримати на банківському депозиті, щоб людина не втратила права на субсидію?**

-- Попередньо була визначена сума в еквіваленті 25 прожиткових мінімумів або 56 тисяч гривень. Зараз ця сума становить 100 тисяч гривень. При цьому до сукупного

доходу при розрахунку розміру субсидії дивіденди, отримані від розміщення депозиту, враховуватися не будуть.

-- **Чи вплине на призначення субсидії сплата за навчання або лікування, якщо це буде велика сума?**

-- Ні.

-- **Які категорії населення втратять право на субсидії?**

-- Право на субсидії втратять ті, хто:

- здійснив покупку квартири, земельної ділянки, транспортного засобу (крім мопеда або причепа), товарів довгострокового використання на суму понад 50 тисяч гривень одноразово протягом року, що передує року звернення за субсидією;

- має банківський депозит у сумі понад 100 тисяч гривень;

- здійснив купівлю-продаж валюти та банківських металів протягом року до звернення за субсидією на суму понад 50 тисяч гривень;

- декларує відсутність доходу і перебував за кордоном понад 60 днів, за винятком перебування на лікуванні, у відрядженні, для нагляду за дитиною;

- має заборгованість з оплати житлово-комунальних послуг та з оплати аліментів понад три місяці;

- не повернув до бюджету незаконно отриману субсидію за попередній період;

- має авто, якому менш ніж 5 років з дати випуску;

- має два і більше автомобілів, яким немає 15 років з дати випуску;

- не має доходів і при цьому ніде не навчався, не працював, не мав статусу безробітного.

-- **Які найпоширеніші способи зловживань при оформленні державних субсидій було виявлено при верифікації?**

-- У минулий опалювальний період житлові субсидії отримували трохи більше 3 млн домогосподарств. Кількість тих, хто декларував недостовірну інформацію, склала близько 2-3%. Найтиповіші зловживання пов’язані з поданням недостовірних даних про склад домогосподарства або приховування інформації про його зміну та здійснення дороговартісних покупок на суму понад 50 тисяч гривень одномоментно (транспортних засобів та іншого майна) чи одномоментне придбання валюти у великих розмірах після оформлення субсидії. Дехто робить внески до статутних капіталів, великі благодійні внески на розвиток підприємств, купує корпоративні права чи акції й при цьому позиціонує себе як безробітного чи такого, що живе на мінімальну зарплату. Верифікація, яка проводилася протягом двох останніх років, засвідчила, зокрема, що 830 отримувачів субсидій купили сумарно валюти майже на 140 мільйонів гривень. Однак говорити про масовість таких зловживань і що це не дасть більшості оформити житлову субсидію, недоречно. Дійсно вразливим верствам населення, для яких сплата комунальних послуг у повному обсязі є непосильною, хвилюватися не треба.

-- **З 1 травня завершився процес монетизації субсидій. Яким чином ті, хто отримував їх у безготівковій формі, зможуть отримати «живі» гроші?**

-- Монетизація субсидій почалася у 2019 році, і житлова субсидія надавалася грошовими коштами, але двома різними механізмами. Готівку у минулому опалювальному

періоді отримували 95% субсидантів, а 5% (це 160 тисяч домогосподарств) користувалися безготівковою формою, яку адміністрував «Ощадбанк». Принциповим положенням нових правил призначення субсидій є завершення процесу їх монетизації. Перехід винятково на грошову форму отримання субсидії на оплату житлово-комунальних послуг дасть можливість громадянам оперативно управляти залишками коштів після всіх розрахунків, не чекаючи закінчення опалювального сезону.

Всі, хто користувався безготівковою субсидією в минулому опалювальному періоді, зможуть отримати відповідні кошти до грудня поточного року. Тим, хто має рахунок в Ощадбанку, вони надійдуть вже у червні, а хто не має його, мусить відкрити, щоб отримати гроші, зекономлені протягом минулого опалювального періоду, які можна буде використати на власні потреби.